

Uchwała Nr 211/2020
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 2 czerwca 2020 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Miasta Lublin.

Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwała, co następuje :

stwierdza się nieważność uchwały Nr 596/XVIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 23 kwietnia 2020 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, w części dotyczącej:

1) załącznika nr 1 do uchwały określającego wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odnośnie:

- części H. „Oświadczenia dotyczące nieruchomości, dla której składana jest deklaracja”, poz. 30, gdzie dopuszczono wybór zbierania odpadów w sposób selektywny lub nieselektywny,
- części I. „Obliczenie miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi”, w której dla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej przewidziano wyliczenie opłaty miesięcznej zarówno dla odpadów zbieranych selektywnie jak i nieselektywnie,

2) objaśnień do deklaracji, część II. „Wypełnianie poszczególnych pól”, poz. 23,

3) załącznika nr 2 do uchwały określającego wzór danych o nieruchomościach ZOP, który stanowi załącznik do deklaracji, odnośnie:

- części C. „Oświadczenia dotyczące nieruchomości, dla której składany jest załącznik”, poz. 6, w której dopuszczono wybór zbierania odpadów w sposób selektywny lub nieselektywny,

- części D. „Liczba gospodarstw domowych znajdujących się w nieruchomości (budynku lub części), dla której składany jest załącznik”, gdzie dla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej przewidziano możliwość zbierania odpadów zarówno selektywnie jak i nieselektywnie,

z powodu naruszenia art. 6m ust. 2a i art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.).

U Z A S A D N I E N I E

Uchwała Rady Miasta Lublin, o której mowa w sentencji, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie 4 maja 2020 roku. W wyniku jej zbadania w trybie nadzoru Kolegium RIO w Lublinie 19 maja 2020 r. podjęło uchwałę Nr 198/2020 w sprawie

wszczęcia postępowania nadzorczego, uznając że została ona podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Badaną uchwałą Rada Miasta określiła wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

W części H. „Oświadczenia dotyczące nieruchomości, dla której składana jest deklaracja” i części I. „Obliczenie miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi” wzoru deklaracji Rada Miasta pozostawiła mieszkańcom wybór w zakresie zbierania odpadów w sposób selektywny lub nieselektywny i w zależności od tego sposobu pozwoliła na wyliczenie opłaty miesięcznej zarówno dla odpadów zbieranych selektywnie jak i nieselektywnie. W załączniku do deklaracji „ZOP – dane o nieruchomości (budynku lub części)”, będącym załącznikiem nr 2 do uchwały, w części C. „Oświadczenia dotyczące nieruchomości, dla której składany jest załącznik” i w części D. „Liczba gospodarstw domowych znajdujących się w nieruchomości (budynku lub części), dla której składany jest załącznik” również przewidziano możliwość zbierania odpadów w sposób selektywny lub nieselektywny.

W ocenie Kolegium RIO pozostawienie swobody w zakresie sposobu zbierania odpadów komunalnych wykracza poza zakres delegacji udzielonej organowi stanowiącemu, a wynikającej z art. 6n ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z treścią przepisu art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez zbieranie w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych, zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz sposobem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1.

Rada Miasta dając mieszkańcom, we wzorze deklaracji wybór sposobu zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny lub nieselektywny wyszła poza delegację ustawową i w sposób istotny naruszyła przepisy art. 6n ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W Objasnieniach do deklaracji, część II. „Wypełnianie poszczególnych pól”, poinformowano, że pozycję 23 NOWA DEKLARACJA należy zaznaczyć w przypadku, gdy zmiana ulega miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w porównaniu z poprzednio złożoną deklaracją.

W ocenie Kolegium zapis ten stoi w sprzeczności z regulacjami art. 6m ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Z przepisu tego wynika, że w przypadku uchwalenia nowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wójt, burmistrz, prezydent miasta zawiadamia właściciela nieruchomości o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczanej jako iloczyn nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. W takim przypadku właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do złożenia nowej deklaracji i uiszcza opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu.

Rada Miasta Lublin, w terminie do 1 czerwca 2020 r. nie zweryfikowała we własnym zakresie wskazanych naruszeń prawa. Prezydent Miasta Lublin wyjaśnił, że Rada Miasta podjęła uchwałę, o której mowa w sentencji, aby dostosować ją do wymagań unijnych związanych z ochroną osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych. Innych zmian nie wprowadzono, ponieważ uchwała w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zawiera zapisy związane z innymi uchwałami w sprawach: wyboru metody ustalania opłaty oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty, regulaminu utrzymania czystości i porządku czy w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów. Zapisy tych uchwał nie zostały dotychczas zmienione. Dostosowanie wszystkich uchwał związanych z gospodarką odpadami komunalnymi ma nastąpić w ustawowo przewidzianym terminie – tj. najpóźniej do 31 grudnia 2020 r.

Kolegium RIO stoi na stanowisku, że w wyznaczonym przez ustawodawcę okresie dostosowawczym podejmowane uchwały mające taki właśnie, dostosowawczy charakter, muszą uwzględniać stan prawny obowiązujący w momencie ich uchwalania. Nie mogą zatem zawierać regulacji, które - co prawda - były uprawnione w oparciu o poprzednio obowiązujący stan prawny, ale aktualnie już za takowe nie mogą być uznane. W sytuacji, gdy proces dostosowawczy ma być rozłożony w czasie, zmiany uchwały podlegającej dostosowaniu powinny być ograniczone wyłącznie do zakresu obejmującego konkretne, korygowane jej postanowienia, co winno znaleźć stosowne odbicie we właściwej stronie redakcyjnej uchwały. Inaczej jeszcze rzecz ujmując, w okresie dostosowawczym moc obowiązująca przepisów sprzecznych z aktualnie obowiązującymi może opierać się wyłącznie o akty (uchwały) podjęte przed dokonaniem zmiany przepisów ustawy, a nie o te, które podejmowane są po tej zmianie. Uchylenie „starych”, podjętych przed 6 września 2019 roku, uchwał w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi skutkuje tym, że „nowe” uchwały w tej sprawie podejmowane po wskazanej wyżej dacie, a więc w okresie dostosowawczym, muszą być oceniane w oparciu o stan prawny aktualny na dzień ich uchwalenia. Nieco inaczej rzecz się ma, gdy mamy do czynienia z częściowymi zmianami (nowelizacjami) tych „starych” uchwał; wówczas ocena ich legalności jest ograniczona tylko do zakresu wprowadzanych zmian.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Na tę uchwałę przysługuje Radzie Miasta Lublin prawo wniesienia skargi – za pośrednictwem Kolegium RIO w Lublinie – do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

Otrzymują:

1. Rada Miasta Lublin,
2. Prezydent Miasta Lublin.